

Oplegvel College

Onderwerp

Preadvies initiatiefvoorstel GroenLinks over hondenuitwerpselen als brandstof

Portefeuille dhr R. van Doorn
Auteur dhr N. van Esterik
Telefoon 5113380 E-mail: dmesterik@@haarlem.nl
WZ/DBT Reg.nr. 2012/208934
Te kopiëren: 1
B & W-vergadering van 22 mei 2012

Het college is bevoegd een preadvies uit te brengen op het initiatiefvoorstel van GroenLinks.

B&W

1. Het college staat positief tegenover het initiatiefvoorstel voor een experiment waarbij hondenuitwerpselen gescheiden worden ingezameld en gebruikt als brandstof voor biogas.
2. Het experiment kan worden uitgevoerd voor de duur van een jaar in het Middengebied Molenwijk en het Romolen Heempark.
3. De kosten van het initiatiefvoorstel bedragen voor de duur van het experiment ca. € 6.000 en worden gedekt uit het Flexibel onderhoud DB, 7330089/812719. De kosten van de begeleidende communicatie bedragen ca. € 4.000 en worden gedekt uit het budget beheer en beleid openbaar groen, 1684.4421.4010.
4. Na een jaar kan het experiment worden geëvalueerd waarna de resultaten aan het college worden voorgelegd.
5. Dit voorstel wordt besproken in de commissie Beheer.

Raad:

Besluit in te vullen door griffie	Moties en amendementen in te vullen door griffie
☐ Conform	☐ Ja
☐ Gewijzigd	☐ Nee
☐ Aangehouden	
☐ Afgevoerd	Datum vergadering

Aan de leden van de fractie van GroenLinks Haarlem

Datum	22 mei 2012
Ons kenmerk	WZ/OGV/2012/90276
Contactpersoon	DM van Esterik
Doorkiesnummer	023 – 5113380
E-mail adres	esteridm@haarlem.nl
Onderwerp	initiatiefvoorstel hondenuitwerpselen als brandstof
Bijlage	1

Geachte leden,

De fractie van GroenLinks heeft op 23 februari 2012 het initiatiefvoorstel “Hondenuitwerpselen als brandstof” aan de voorzitter van de raad aangeboden, zie de bijlage. Ter behandeling van het voorstel in de commissie Beheer heeft GroenLinks om een preadvies verzocht van het college. Het initiatiefvoorstel beoogt een experiment waarbij de overlast door hondenpoep afneemt. Deze uitwerpselen worden na inzameling bij de rioolzuivering gebruikt als grondstof voor biogas. Het experiment wordt uitgevoerd in het Middengebied Molenwijk en het Romolen Heempark. Voorlichting en handhaving maken onlosmakelijk deel uit van het project en zijn randvoorwaarden voor succes. Financiële dekking gebeurt uit de bestaande middelen voor het onderhoud van de openbare ruimte. Hieronder staan onze overwegingen op dit voorstel, gevolgd door ons besluit.

Beoogd resultaat

Het initiatiefvoorstel heeft een meerledig doel. Voorop staat een sterke vermindering van de hondenpoep op straat en in het groen. Uit alle onderzoeken en peilingen (o.a. Omnibus enquête) blijkt dat hondenpoep bovenaan staat in de irritatierangorde van de Haarlemmers. Een tweede pijler van het project is de toepassing van hondenpoep als grondstof voor biogas. Dit gebeurt in de zuiveringsinstallatie van Rijnland reeds met menselijke uitwerpselen.

Argumenten

- Het college staat sympathiek ten opzichte van het uitvoeren van dit experiment. Er wordt immers een impuls gegeven aan het verminderen van hondenpoep op straat met als gevolg een schonere stad. Hierdoor

Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden

verwachten wij een toename van de positieve beleving van de openbare ruimte door de Haarlemmers.

- Het gebruik van de hondenpoep als grondstof voor biogas draagt bij aan de doelstellingen van het college op het gebied van duurzaamheid.
- Het experiment voorziet in een integrale aanpak waarbij Voorlichting, Voorzieningen en Verbaliseren in evenredige mate optreden. Uit pilot-projecten elders blijkt dat deze aanpak effectief is.

Kantttekeningen

Met de start van het experiment in 2012 wordt een beroep gedaan op de capaciteit van de afdelingen Dagelijks Beheer (WZ), Communicatie (M&S) en Handhaving Openbare Omgeving (HOO/VVH).

Als vervolg op de overwegingen hierboven beschreven stelt het college aan de raad voor om op de volgende wijze op uw initiatiefvoorstel te besluiten:

1. In te stemmen met een experiment waarbij hondenuitwerpselen gescheiden worden ingezameld en gebruikt als brandstof voor biogas.
2. Het experiment uit te voeren voor de duur van een jaar in het Middengebied Molenwijk en het Romolen Heempark.
3. De kosten van het initiatiefvoorstel bedragen voor de duur van het experiment ca. € 6.000 en worden gedekt uit het Flexibel onderhoud DB, 7330089/812719. De kosten van de begeleidende communicatie bedragen ca. € 4.000 en worden gedekt uit het budget Beheer en beleid openbaar groen, 1684.4421.4010.
4. Na een jaar het experiment te evalueren waarna de resultaten aan het college worden voorgelegd.
5. Het voorstel te bespreken in de commissie Beheer.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

ing. S.M.M. Borgers

mr. B.B. Schneiders

Haarlem

Gemeente Haarlem

Retouradres: Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de fractie van GroenLinks Haarlem

Datum 22 mei 2012
Ons kenmerk WZ/OGV/2012/90276
Contactpersoon DM van Esterik
Doorkiesnummer 023 – 5113380
E-mail adres esteridm@haarlem.nl
Onderwerp initiatiefvoorstel hondenuitwerpselen als brandstof
Bijlage 1

Geachte leden,

De fractie van GroenLinks heeft op 23 februari 2012 het initiatiefvoorstel “Hondenuitwerpselen als brandstof” aan de voorzitter van de raad aangeboden, zie de bijlage. Ter behandeling van het voorstel in de commissie Beheer heeft GroenLinks om een preadvies verzocht van het college.

Het initiatiefvoorstel beoogt een experiment waarbij de overlast door hondenpoep afneemt. Deze uitwerpselen worden na inzameling bij de rioolzuivering gebruikt als grondstof voor biogas. Het experiment wordt uitgevoerd in het Middengebied Molenwijk en het Romolen Heempark.

Voorlichting en handhaving maken onlosmakelijk deel uit van het project en zijn randvoorwaarden voor succes.

Financiële dekking gebeurt uit de bestaande middelen voor het onderhoud van de openbare ruimte.

Hieronder staan onze overwegingen op dit voorstel, gevolgd door ons besluit.

Beoogd resultaat

Het initiatiefvoorstel heeft een meerledig doel.

Voorop staat een sterke vermindering van de hondenpoep op straat en in het groen.

Uit alle onderzoeken en peilingen (o.a. Omnibus enquête) blijkt dat hondenpoep bovenaan staat in de irritatierangorde van de Haarlemmers.

Een tweede pijler van het project is de toepassing van hondenpoep als grondstof voor biogas. Dit gebeurt in de zuiveringsinstallatie van Rijnland reeds met menselijke uitwerpselen.

Argumenten

- Het college staat sympathiek ten opzichte van het uitvoeren van dit experiment. Er wordt immers een impuls gegeven aan het verminderen van hondenpoep op straat met als gevolg een schonere stad. Hierdoor

Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden

Bezoekadres: Zuider Buitenspaarne 22, Haarlem
Telefoon: 023 - 5113380 – Fax: 023 - 5114501

verwachten wij een toename van de positieve beleving van de openbare ruimte door de Haarlemmers.

- Het gebruik van de hondenpoep als grondstof voor biogas draagt bij aan de doelstellingen van het college op het gebied van duurzaamheid.
- Het experiment voorziet in een integrale aanpak waarbij Voorlichting, Voorzieningen en Verbaliseren in evenredige mate optreden. Uit pilot-projecten elders blijkt dat deze aanpak effectief is.

Kanttekeningen

Met de start van het experiment in 2012 wordt een beroep gedaan op de capaciteit van de afdelingen Dagelijks Beheer (WZ), Communicatie (M&S) en Handhaving Openbare Omgeving (HOO/VVH).

Als vervolg op de overwegingen hierboven beschreven stelt het college aan de raad voor om op de volgende wijze op uw initiatiefvoorstel te besluiten:

1. In te stemmen met een experiment waarbij hondenuitwerpselen gescheiden worden ingezameld en gebruikt als brandstof voor biogas.
2. Het experiment uit te voeren voor de duur van een jaar in het Middengebied Molenwijk en het Romolen Heempark.
3. De kosten van het initiatiefvoorstel bedragen voor de duur van het experiment ca. € 6.000 en worden gedekt uit het Flexibel onderhoud DB, 7330089/812719. De kosten van de begeleidende communicatie bedragen ca. € 4.000 en worden gedekt uit het budget Beheer en beleid openbaar groen, 1684.4421.4010.
4. Na een jaar het experiment te evalueren waarna de resultaten aan het college worden voorgelegd.
5. Het voorstel te bespreken in de commissie Beheer.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

ing. S.M.M. Borgers

de burgemeester,

mr. B.B. Schneiders

Haarlem

Gemeente Haarlem

Raadsgriffie

Retouradres Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de gemeenteraad en
het college van B&W
(i.v.m. het opstellen van pre-advies)

Datum 24 februari 2012
Contactpersoon Marianne Blaauboer
Doorkiesnummer 023-5113035
E-mail mblaauboer@haarlem.nl
Kopie aan
Onderwerp Initiatiefvoorstel GroenLinks "Hondenuitwerpselen als brandstof"

Geachte leden,

Namens de voorzitter van de gemeenteraad ontvangt u hierbij het op 23 februari jl. onder nummer 2012/90276 geregistreerde initiatiefvoorstel van mevrouw D. Huysse van GroenLinks Haarlem "Hondenuitwerpselen als brandstof".

Het college wordt vriendelijk verzocht om binnen 4 weken een pre-advies op dit initiatiefvoorstel op te stellen en aan de Raad te zenden.

Gestreefd wordt naar behandeling van het initiatiefvoorstel en het pre-advies in de vergadering van de commissie Beheer van 5 of 12 april a.s. Dit brengt met zich mee dat het college verzocht wordt het pre-advies uiterlijk 27 maart a.s. te behandelen in BenW.

Indien deze planning niet haalbaar is zouden wij dit graag tijdig vernemen, zodat wij de planning hierop kunnen aanpassen. Na behandeling in de commissie Beheer wordt het eventueel geagendeerd voor de Raad.

Met vriendelijke groet,

Ben Nijman,
griffier

Hondenuitwerpselen als brandstof

hondenpoep inzamelen = schonere stad + biobrandstof in Haarlem

Conform artikel 36 van het Reglement van Orde doen wij u hierbij een initiatiefvoorstel toekomen.

- Hondenpoep is ergernis nummer 1.
- Voorgesteld wordt om een experiment uit te voeren met als doel het mogelijk te maken om hondenpoep effectief en gescheiden in te zamelen en in te zetten als biobrandstof.
- Voorgesteld wordt het experiment uit te voeren in het Middengebied Molenwijk en in het Romolen Heempark in Schalkwijk.
- In Leeuwarden wordt dit beleid op deze wijze van inzameling succesvol in praktijk gebracht en vormt een bewijs dat het werkt. Deskundigen en ambtenaren in Haarlem zijn enthousiast gebleken over dit idee.
- Voorzieningen, Voorlichting, en Verbaliseren zijn van belang in het hondenbeleid.

Een van de *voorzieningen* is een op het riool aangesloten hondenpoepbak voor het deponeren van uitwerpselen. Rijnland verwerkt deze vervolgens tot biogas. Waar aansluiting op het riool niet mogelijk is kunnen andere speciale hondenpoepbakken worden gebruikt. Bij de Introductie van deze *voorziening* is *voorlichting* van groot belang, maar ook daarna moet de *voorlichting* optimaal zijn. Hondenpoep als brandstof kan een positieve impuls geven aan de bereidheid tot opruimen door hondenbezitters. *Verbaliseren* zal bij overtreding moeten plaatsvinden. Handhaving zal daartoe dienen te worden ingezet.

Bestuursopdracht

De gemeenteraad van Haarlem draagt het college op om op basis van het initiatiefvoorstel 'Hondenuitwerpselen als brandstof' op korte termijn:

- Een experiment te starten in het Middengebied Molenwijk en Romolen Heempark met de aanschaf en installatie van hondentoiletten / poep-inzamelbakken zodat de uitwerpselen als grondstof dienen voor biogas.
- Dit project vergezeld te doen gaan van intensieve voorlichting en van handhaving.
- Dit project te financieren binnen de bestaande middelen.
- Bij een positieve evaluatie door gemeente en bewoners van de betrokken wijk, aan de raad plannen voor te leggen voor een uitrol over de gehele stad, ingebed in een vernieuwd hondenbeleid.

Aanleiding

Al jaren is hondenpoep een belangrijk onderwerp van ergernis van veel mensen in Haarlem.

Uit het jaarlijks in Haarlem gehouden Omnibus onderzoek is over 2010 te lezen, dat: Hondenpoep het grootste probleem in de wijk blijkt (36%), kort gevolgd door afval en vuil op straat (34%). Het gedrag van scooter- en brommerrijders staat op de derde plek (31%) en dat van automobilisten op de vierde positie (29%).

Per stadsdeel verschilt het enigszins, maar gemiddeld genomen eindigt hondenpoep telkens weer bovenin de irritatie rangorde. (zie tabel in bijlage 1)

Poep wordt een steeds belangrijker bron van bio-brandstof.

In Leeuwarden wordt gewerkt aan een project waarbij stront van landbouwdieren in 2015 wordt gebruikt als biobrandstof voor 25.000 huishoudens.

In Haarlem gebruikt Rijnland, het waterzuiveringsbedrijf, de menselijke ontlasting om in 90% van de brandstofbehoefte te voorzien, waarmee de installatie in de Waarderpolder draait.

Plichten hondenbezitters

Het hebben van een hond kan een belangrijke bijdrage leveren aan het welzijn van de mens. Maar niet elke hondenbezitter beseft dat de aanschaf van een hond ook verplichtingen met zich meebrengt.

Een belangrijke verplichting is het opruimen van de hondenpoep, zodat een ander daar geen last van ondervindt. Dat is van belang voor een schone stad, maar ook van belang voor de gezondheid. Dat opruimen gebeurt lang niet altijd en overal en daarom ontstaat overlast van hondenpoep in veel plaatsen in Nederland

Het niet opruimen van de uitwerpselen van de eigen hond wordt vaak verklaard met de drogreden: 'daar betalen we toch belasting voor, ze ruimen het maar op'

Een andere belangrijke verplichting is het aanlijnen van de hond. Veel hondenbezitters laten de hond los lopen omdat de hond niet agressief is en de hond zich er prettig bij voelt. Echter de objectieve dan wel subjectieve veiligheid van de ander in de openbare ruimte is in het geding.

De gewenste situatie is dat het normaal is dat hondenpoep door het baasje of de begeleider wordt opgeruimd en dat honden aangelijnd zijn. Dat is een mentaliteitskwestie. Het gedrag van een deel van de hondenbezitter moet veranderen.

De hondenbezitter moet zijn/haar verantwoordelijkheid kennen en er naar handelen. Het zou normaal gevonden moeten worden dat mensen elkaar aanspreken op het gedrag als er onverhoopt eens iets fout gaat.

APV

Het huidige hondenbeleid is vastgelegd in de nota 'Hondenbeleid, een hernieuwde aanpak' (2006) en in de Algemene Plaatselijke Verordening Haarlem (APV art. 85, 86, 87).

Bovengenoemde artikelen hebben o.a. betrekking op loslopende honden, verontreiniging door honden en gevaarlijke honden.

3 V's

In dit voorstel wordt ingegaan op de overlast die wordt ervaren en de bruikbaarheid voor biogas en het beleid van de 3 V's, te weten:

Voorlichting, Voorzieningen en Verbaliseren.

De kern van het gemeentelijk hondenbeleid is het faciliteren van honden uitlaters en het gedrag van de hondenbezitter in positieve zin beïnvloeden.

Volgens de Stichting Nederland Schoon is de meest succesvolle methode het hanteren van de drie V's: Voorlichting, Voorzieningen en Verbaliseren. Als de gemeente één van de drie V's weglaat wordt de kans op een succesvol hondenbeleid een stuk kleiner. Als de gemeente (poep)bakken plaatst en er is geen voorlichting over de aanwezigheid en het gebruik van de bakken en er volgen geen sancties als men de poep laat liggen, is het plaatsen van bakken zinloos.

Voorlichting:

Een communicatie campagne zal een positieve impuls moeten geven. Voor een optimale implementatie van het hondenbeleid is een goede voorlichting essentieel.

De rol van de gemeente is het vergroten van de kennis over het hebben van een hond, de spelregels ten aanzien van het hondenbeleid, de aanwezigheid en het gebruik van de voorzieningen in de gemeente en het belang van het opruimen van de hondenpoep als bruikbare grondstof voor bio-brandstof.

De kunst is de kennis op een dusdanige manier over te brengen op de hondenbezitter dat dit leidt tot een positieve houding.

De uitwerpselen worden opgeruimd, enerzijds omdat het moet, anderzijds om de omgeving schoon en gezond te houden en bovendien is het brandstof die via de speciale bak aangesloten op het riool bij de biovergasser terecht komt.

De acceptatie van de opruimplicht door de hondenbezitter zal groter zijn als deze ziet dat er met het geld van de hondenbelasting ook daadwerkelijk voorzieningen worden gerealiseerd. Zoals het plaatsen van genoemde hondentoiletten en/of poepbakken.

Jaarlijks wordt een communicatieplan gemaakt voor het hondenbeleid. In 2012 zou dit voor een groot deel gericht moeten zijn op de wijken betrokken bij het experiment.

Een voorlichtingscampagne zou gepland moeten worden. Hierbij kan gedacht worden aan:

- folders met regels hondenbeleid verstrekken aan hondenbezitters en nieuwe inwoners
- persberichten

- communicatie met wijkraden en berichten in wijkkranten
- website aanpassen
- artikelen in Huis aan Huis of een Huis-aan-Huis info-pagina
- huis-aan-huis brief op buurt of wijkniveau
- voorlichting scholen i.s.m. vrijwilligers, wijkraden en organisaties voor honden

Voorziening

Voorziening bestaat onder andere uit de mogelijkheid bieden van het gescheiden opruimen van de hondenpoep. Er zijn twee versies gescheiden inzameling mogelijk:

- Het Gepp-hondentoilet:

Dit is geen toilet zoals de naam suggereert maar een roestvrijstalen bovengronds zuiltje op een ondergrondse betonbak met een inhoud van 280 liter.

Door op een pedaal te trappen opent zich een klep, zodat de uitwerpselen, bijvoorbeeld met een schepje of een papieren zakje in de bak kunnen worden gedeponeerd.

De put staat in verbinding met een trottoirkolk en met het riool, zodat de put regelmatig wordt schoongespoeld. Daar een deel van de poep wordt aangeboden in plasticzakjes zit in de put een filter, zodat plasticresten e.d. niet in het riool verdwijnen. De putten kunnen met een kolkenzuiger worden geleegd ter verwijdering van het plastic.

- De Helms Hondenpoep bak:

Dit zijn speciaal ontworpen bakken, die ook een 'dispenser' voor hondenpoepzakjes hebben. Hier zijn verschillende vormen van.

Depomat

Depodog

In Leeuwarden en Almere zijn goede ervaringen opgedaan met de gescheiden inzameling van hondenpoep.

Verbaliseren-Handhaving:

'Last but not least' is een adequate handhaving nodig om de meer notoire overtreeders tot de orde te roepen.

De handhaving is al lang het zorgenkindje in het hondenbeleid. Om een daadwerkelijke mentaliteitsverandering te bewerkstelligen moet gewerkt worden aan alle drie de V's, zoals hiervoor reeds aangegeven. Als één V weg valt zal er niet eenvoudig een mentaliteitsverandering ontstaan.

Handhavers in het pilotgebied zouden op spitsuren van het uitlaten van honden af en toe aanwezig moeten zijn om mensen aan te spreken, voor te lichten, te controleren en waar nodig te verbaliseren bij heterdaad; dan wel de dreiging daarvan zichtbaar maken.

De maatregelen moeten gezamenlijk leiden tot een positieve houding van de hondenbezitter, een betere acceptatie van de spelregels en uiteindelijk een gedragsverandering die leidt tot een schonere stad, minder gezondheidsrisico's en een bijdrage aan een alternatieve brandstofvoorziening.

Voorstel Pilotgebied

Voorgesteld wordt, om op twee locaties een experiment met de speciale hondenpoepbakken te houden te weten: Middengebied Molenwijk en Romolen Heempark . Het Middengebied Molenwijk wordt op dit moment grootschalig heringericht en is een park, dat in een wijk ligt waarbij de bewoners er voordeel bij hebben indien de hondenpoep goed gescheiden kan worden ingezameld. Het Romolen Heempark is een park, dat grotendeels door buurtbewoners wordt onderhouden. Zij staan in principe positief tegenover dit experiment en zouden profijt hebben van deze voorziening.

De GroenLinks-fractie stelt voor om het experiment te starten met de volgende aandachtspunten:

- Het betrekken van wijkraad/actieve bewoners in het gebied en afspraken maken over rolverdeling.
- Goede communicatie naar de bewoners toe, voorafgaand en tijdens het experiment.
- Zichtbaarheid van de resultaten. Dit kan gemonitord worden door het aanwijzen van een aantal plekken in het pilotgebied waar zich nu vaak hondenpoep bevindt en die tijdens het verloop van het proefjaar, letterlijk in beeld worden gehouden, bijvoorbeeld door het regelmatig nemen van foto's.
- Belangrijk is een goede evaluatie van dit experiment en ambtelijke afspraken vooraf over de indicatoren op basis waarvan beoordeeld kan worden of deze werkwijze werkt.

Advies tot een Vernieuwd hondenbeleid

Indien het experiment met de bakken aangesloten op het riool, vergezeld met voorlichting en handhaving een succes blijkt, dan zou deze uitgerold kunnen worden over de stad.

Daarnaast is het aan te raden om een 'vernieuwd hondenbeleid' te ontwikkelen. Daarbij worden er niet alleen speciale bakken geplaatst, maar zou ook de kwaliteit van de losloopvoorzieningen moeten worden doorgelicht. Daar waar nodig en mogelijk zouden de losloopvoorzieningen moeten worden vergroot en verbeterd, en mogelijk moeten nieuwe grote losloopplaatsen worden aangelegd. Hoe tegenstrijdig het ook klinkt, de losloopveldjes zouden regelmatig schoongehouden moeten worden. Als gebruikers zien dat er aandacht wordt besteed aan- en geïnvesteerd in hondenvoorzieningen, zal waarschijnlijk de bereidheid om zich te houden aan het opruimen en aanlijnen vergroot worden.

Graag willen wij dit voorstel via de commissie Beheer, in de gemeenteraad bespreken vergezeld van een advies van het College.

Met vriendelijke groet,

Namens de fractie van de GroenLinks Haarlem,

Daphne Huysse

Bijlage 1

Tabel 15.1 geeft een overzicht van de wijkproblemen per stadsdeel.

Problemen in de wijk die meer aandacht zouden moeten krijgen van de overheid naar stadsdeel (2010, in %)

	Centrum	Zuid-West	Oost	Noord	Schalkwijk	Haarlem
hondenpoep	32 (3)	38 (1)	41 (1)	38 (1)	31 (3)	36 (1)
afval en vuil op straat	40 (1)	29 (3)	38 (2)	31 (4)	40 (1)	34 (2)
scooters, brommers	25 (5)	27 (4)	26 (5)	37 (2)	28 (4)	31 (3)
auto's (gedrag en snelheid)	22 (7)	34 (2)	27 (3)	32 (3)	22 (5)	29 (4)
overlast groepen jongeren	32 (2)	18 (6)	27 (3)	18 (6)	35 (2)	24 (5)
auto's (verkeerd geparkeerd)	15 (8)	22 (5)	23 (6)	25 (5)	15 (8)	21 (6)
vernieling	22 (6)	9 (10)	20 (7)	12 (8)	21 (6)	15 (7)
geluidsoverlast	27 (4)	13 (7)	11 (10)	13 (7)	11 (9)	13 (8)
woninginbraken	3 (14)	11 (9)	18 (8)	5 (13)	18 (7)	11 (9)
fietsendiefstal	12 (9)	12 (8)	11 (9)	8 (11)	11 (9)	10 (10)
bedreiging en geweld	10 (10)	5 (13)	8 (12)	6 (12)	10 (11)	7 (11)
fietzers (gedrag)	7 (12)	4 (14)	9 (11)	8 (10)	5 (14)	7 (12)
aanhangers, caravans	1 (15)	9 (11)	6 (14)	9 (9)	4 (15)	7 (13)
enge plekken	6 (13)	6 (12)	6 (13)	4 (14)	10 (12)	6 (14)
graffiti, bekladding	7 (11)	3 (15)	1 (15)	1 (15)	6 (13)	3 (15)

NB. Maximaal drie antwoorden mogelijk. Tussen haakjes staat de rangorde.

Bijlage 2

Exploitatiekosten hondenpoepbakken in Leeuwarden

In het kader van het nieuwe beleid kon in Leeuwarden een keuze worden gemaakt uit de volgende 3 typen bakken:

1. traditionele afvalbakken met sticker "hondenpoep in deze bak", type Bammens
2. ondergrondse hondentoiletten aangesloten op riool, type Gepp
3. bakken met zakjesdispensers, type Depomat

Afvalbakken type Bammens

- aanschaf	270,-	
- plaatsen	100,-	
Aanschafkosten totaal		370,- (levensduur ca. 10 jaar)

Kosten op jaarbasis:

- kapitaallasten	55,-	
- legen 1x/wk	150,-	
- stortkosten 50 wk x 10 kg = ½ t x 146	73,-	
- technisch onderhoud en schoonmaken	50,-	
Totaal kosten op jaarbasis		328,-

Afvalbakken type Gepp

- aanschaf	1.300,-	
- plaatsen en aansluiten riool	900,-	
- voorbereiding en toezicht	50,-	
Investeringskosten totaal		2.250,- (levensduur ca. 15 jaar)

Kosten op jaarbasis:

- kapitaallasten	257,-	
- legen 3x/jr x 15,-	45,-	
- stortkosten 3x ¼ = ¾ ton x 146	109,-	
- technisch onderhoud/schoonmaken	50,-	
Totaal kosten op jaarbasis		461,-

Afvalbak type Depomat

- aanschaf	466,-	
- plaatsen	100,-	
Investeringskosten totaal		566,- (levensduur ca. 10 jaar)

Kosten op jaarbasis:

- kapitaallasten	83,-	
- legen 1x/wk	150,-	
- stortkosten 50 x 10 = ½ t x 146,-	73,-	

- aanschaf zakjes 4380 st x 0.04	175,-
- vervangen zakjes (werkloon?)	50,-
- technisch onderhoud	60,-
Totaal kosten op jaarbasis	591,-

Waardering:	Bammens	Gepp	Depomat
Investering	+	-/-	+
Gemakkelijk plaatsbaar/verplaatsbaar	+	-	+
Exploitatiekosten	+	+	-/-
Capaciteit	-	+/+	-
Milieuvriendelijkheid	-	+/+	+/-
Onderhoudsgevoeligheid	+	+	-/-
Functionaliteit	+	+	+

Conclusie door de gemeente Leeuwarden: De standaard Bammensbakken leken het goedkoopst. De investeringskosten van Gepp-bakken zijn relatief hoog. Daar de Gepp-bakken een veel grotere capaciteit hebben, kon in veel situaties met de helft minder bakken worden volstaan. Dat gold niet in alle situaties, maar een kwart minder Gepp-bakken bleek reëel. Om tot een goede vergelijking te komen zouden de jaarkosten van Gepp op € 265,- uitkomen. De Depomatbakken bleken uit financieel oogpunt ongewenst vanwege de hoge kosten van leveren en vervangen zakjes. Ook de onderhoudsgevoeligheid van de Depomatbakken was hoog.

Ambtelijk werd besloten om, indien financieel en logistiek mogelijk, Gepp-bakken toe te passen en in andere gevallen de standaard Bammens afvalbakken met hondensticker.

Bijlage 3

Leeuwarden heeft 95 000 inwoners en een oppervlakte van 84 km²

Haarlem heeft 150 000 inwoners en een oppervlakte van 32 km²

Productieraming hondenpoep en verwerking stromen via bakken, riool en biogas in Leeuwarden.

Bij deze berekening is uitgegaan van aannemelijke gemiddelden.

Berekening

Een hond produceert gemiddeld ca 80 kg hondenpoep per jaar x 8000 = 640.000 kg oftewel 640 ton.

Een deel hiervan komt in de gft-bak, een deel op erven bijv. platteland/boerderijhonden, een deel in kolken en een deel wordt weggegooid in waterpartijen. Een deel blijft in de openbare ruimte liggen (plantsoenen, bosjes e.d) en een deel komt in de bakken.

Uit onderzoek blijkt dat ruim de helft van de hondenpoep wordt gedeponereerd in bakken. Er moet dan jaarlijks worden afgevoerd 640 a ca. 62.5 % = 400 ton hondenpoep.

In Leeuwarden worden de volgende bakken gebruikt:

1. Gepp 154 st x ca 100 % poep = 154 x 50 % via riool afgevoerd en 50 % via restafval
2. Depomat 15 st x ca. 100 % poep = 15 via restafval afgevoerd
3. Bammens hond 202 st x ca. 60% poep = 120 via restafval afgevoerd
4. Bammens afval 1226 st x 15% poep = 184 via restafval afgevoerd.

Totaal afgevoerd via riool $77 / 473 = \text{ca } 16 \% \times 400 = 64 \text{ ton/jaar}$ (wordt al via zuivering omgezet in Biogas)

Totaal afgevoerd via restafval $77+15+120+184= 396/473= \text{ca } 84 \% \times 400 = 336 \text{ ton/jaar}$ (eventueel samen met overig restafval t.z.t. omzetten Biogas vergisten)

Haarlem

Gemeente Haarlem

Raadsgriffie

Retouradres Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de gemeenteraad en
het college van B&W
(i.v.m. het opstellen van pre-advies)

Datum 24 februari 2012
Contactpersoon Marianne Blaauboer
Doorkiesnummer 023-5113035
E-mail mblaauboer@haarlem.nl
Kopie aan
Onderwerp Initiatiefvoorstel GroenLinks "Hondenuitwerpselen als brandstof"

Geachte leden,

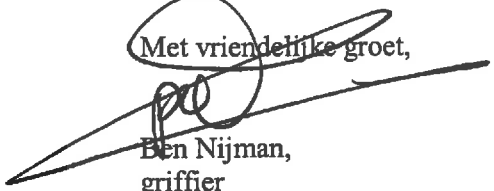
Namens de voorzitter van de gemeenteraad ontvangt u hierbij het op 23 februari jl. onder nummer 2012/90276 geregistreerde initiatiefvoorstel van mevrouw D. Huysse van GroenLinks Haarlem "Hondenuitwerpselen als brandstof".

Het college wordt vriendelijk verzocht om binnen 4 weken een pre-advies op dit initiatiefvoorstel op te stellen en aan de Raad te zenden.

Gestreefd wordt naar behandeling van het initiatiefvoorstel en het pre-advies in de vergadering van de commissie Beheer van 5 of 12 april a.s. Dit brengt met zich mee dat het college verzocht wordt het pre-advies uiterlijk 27 maart a.s. te behandelen in BenW.

Indien deze planning niet haalbaar is zouden wij dit graag tijdig vernemen, zodat wij de planning hierop kunnen aanpassen. Na behandeling in de commissie Beheer wordt het eventueel geagendeerd voor de Raad.

Met vriendelijke groet,

Ben Nijman,
griffier

Hondenuitwerpselen als brandstof

hondenpoep inzamelen = schonere stad + biobrandstof in Haarlem

Conform artikel 36 van het Reglement van Orde doen wij u hierbij een initiatiefvoorstel toekomen.

- Hondenpoep is ergernis nummer 1.
- Voorgesteld wordt om een experiment uit te voeren met als doel het mogelijk te maken om hondenpoep effectief en gescheiden in te zamelen en in te zetten als biobrandstof.
- Voorgesteld wordt het experiment uit te voeren in het Middengebied Molenwijk en in het Romolen Heempark in Schalkwijk.
- In Leeuwarden wordt dit beleid op deze wijze van inzameling succesvol in praktijk gebracht en vormt een bewijs dat het werkt. Deskundigen en ambtenaren in Haarlem zijn enthousiast gebleken over dit idee.
- Voorzieningen, Voorlichting, en Verbaliseren zijn van belang in het hondenbeleid.

Een van de *voorzieningen* is een op het riool aangesloten hondenpoepbak voor het deponeren van uitwerpselen. Rijnland verwerkt deze vervolgens tot biogas. Waar aansluiting op het riool niet mogelijk is kunnen andere speciale hondenpoepbakken worden gebruikt. Bij de Introductie van deze *voorziening* is *voorlichting* van groot belang, maar ook daarna moet de *voorlichting* optimaal zijn. Hondenpoep als brandstof kan een positieve impuls geven aan de bereidheid tot opruimen door hondenbezitters. *Verbaliseren* zal bij overtreding moeten plaatsvinden. Handhaving zal daartoe dienen te worden ingezet.

Bestuursopdracht

De gemeenteraad van Haarlem draagt het college op om op basis van het initiatiefvoorstel 'Hondenuitwerpselen als brandstof' op korte termijn:

- Een experiment te starten in het Middengebied Molenwijk en Romolen Heempark met de aanschaf en installatie van hondentoiletten / poep-inzamelbakken zodat de uitwerpselen als grondstof dienen voor biogas.
- Dit project vergezeld te doen gaan van intensieve voorlichting en van handhaving.
- Dit project te financieren binnen de bestaande middelen.
- Bij een positieve evaluatie door gemeente en bewoners van de betrokken wijk, aan de raad plannen voor te leggen voor een uitrol over de gehele stad, ingebed in een vernieuwd hondenbeleid.

Aanleiding

Al jaren is hondenpoep een belangrijk onderwerp van ergernis van veel mensen in Haarlem.

Uit het jaarlijks in Haarlem gehouden Omnibus onderzoek is over 2010 te lezen, dat:

Hondenpoep het grootste probleem in de wijk blijkt (36%), kort gevolgd door afval en vuil op straat (34%). Het gedrag van scooter- en brommerrijders staat op de derde plek (31%) en dat van automobilisten op de vierde positie (29%).

Per stadsdeel verschilt het enigszins, maar gemiddeld genomen eindigt hondenpoep telkens weer bovenin de irritatie rangorde. (zie tabel in bijlage 1)

Poep wordt een steeds belangrijker bron van bio-brandstof.

In Leeuwarden wordt gewerkt aan een project waarbij stront van landbouwdieren in 2015 wordt gebruikt als biobrandstof voor 25.000 huishoudens.

In Haarlem gebruikt Rijnland, het waterzuiveringsbedrijf, de menselijke ontlasting om in 90% van de brandstofbehoefte te voorzien, waarmee de installatie in de Waarderpolder draait.

Plichten hondenbezitters

Het hebben van een hond kan een belangrijke bijdrage leveren aan het welzijn van de mens. Maar niet elke hondenbezitter beseft dat de aanschaf van een hond ook verplichtingen met zich meebrengt.

Een belangrijke verplichting is het opruimen van de hondenpoep, zodat een ander daar geen last van ondervindt. Dat is van belang voor een schone stad, maar ook van belang voor de gezondheid. Dat opruimen gebeurt lang niet altijd en overal en daarom ontstaat overlast van hondenpoep in veel plaatsen in Nederland

Het niet opruimen van de uitwerpselen van de eigen hond wordt vaak verklaard met de drogreden: 'daar betalen we toch belasting voor, ze ruimen het maar op'

Een andere belangrijke verplichting is het aanlijnen van de hond. Veel hondenbezitters laten de hond los lopen omdat de hond niet agressief is en de hond zich er prettige bij voelt. Echter de objectieve dan wel subjectieve veiligheid van de ander in de openbare ruimte is in het geding.

De gewenste situatie is dat het normaal is dat hondenpoep door het baasje of de begeleider wordt opgeruimd en dat honden aangeliend zijn. Dat is een mentaliteitskwestie. Het gedrag van een deel van de hondenbezitter moet veranderen.

De hondenbezitter moet zijn/haar verantwoordelijkheid kennen en er naar handelen. Het zou normaal gevonden moeten worden dat mensen elkaar aanspreken op het gedrag als er onverhoopt eens iets fout gaat.

APV

Het huidige hondenbeleid is vastgelegd in de nota 'Hondenbeleid, een hernieuwde aanpak' (2006) en in de Algemene Plaatselijke Verordening Haarlem (APV art. 85, 86, 87). Bovengenoemde artikelen hebben o.a. betrekking op loslopende honden, verontreiniging door honden en gevaarlijke honden.

3 V's

In dit voorstel wordt ingegaan op de overlast die wordt ervaren en de bruikbaarheid voor biogas en het beleid van de 3 V's, te weten:

Voorlichting, Voorzieningen en Verbaliseren.

De kern van het gemeentelijk hondenbeleid is het faciliteren van honden uitlaters en het gedrag van de hondenbezitter in positieve zin beïnvloeden.

Volgens de Stichting Nederland Schoon is de meest succesvolle methode het hanteren van de drie V's: Voorlichting, Voorzieningen en Verbaliseren. Als de gemeente één van de drie V's weglaat wordt de kans op een succesvol hondenbeleid een stuk kleiner. Als de gemeente (poep)bakken plaatst en er is geen voorlichting over de aanwezigheid en het gebruik van de bakken en er volgen geen sancties als men de poep laat liggen, is het plaatsen van bakken zinloos.

Voorlichting:

Een communicatie campagne zal een positieve impuls moeten geven. Voor een optimale implementatie van het hondenbeleid is een goede voorlichting essentieel.

De rol van de gemeente is het vergroten van de kennis over het hebben van een hond, de spelregels ten aanzien van het hondenbeleid, de aanwezigheid en het gebruik van de voorzieningen in de gemeente en het belang van het opruimen van de hondenpoep als bruikbare grondstof voor bio-brandstof.

De kunst is de kennis op een duidelijke manier over te brengen op de hondenbezitter dat dit leidt tot een positieve houding.

De uitwerpselen worden opgeruimd, enerzijds omdat het moet, anderzijds om de omgeving schoon en gezond te houden en bovendien is het brandstof die via de speciale bak aangesloten op het riool bij de biovergasser terecht komt.

De acceptatie van de opruimplicht door de hondenbezitter zal groter zijn als deze ziet dat er met het geld van de hondenbelasting ook daadwerkelijk voorzieningen worden gerealiseerd. Zoals het plaatsen van genoemde hondentoiletten en/of poepbakken.

Jaarlijks wordt een communicatieplan gemaakt voor het hondenbeleid. In 2012 zou dit voor een groot deel gericht moeten zijn op de wijken betrokken bij het experiment.

Een voorlichtingscampagne zou gepland moeten worden. Hierbij kan gedacht worden aan:

- folders met regels hondenbeleid verstrekken aan hondenbezitters en nieuwe inwoners
- persberichten

- communicatie met wijkraden en berichten in wijkkranten
- website aanpassen
- artikelen in Huis aan Huis of een Huis-aan-Huis info-pagina
- huis-aan-huis brief op buurt of wijkniveau
- voorlichting scholen i.s.m. vrijwilligers, wijkraden en organisaties voor honden

Voorziening

Voorziening bestaat onder andere uit de mogelijkheid bieden van het gescheiden opruimen van de hondenpoep. Er zijn twee versies gescheiden inzameling mogelijk:

- Het Gepp-hondentoilet:

Dit is geen toilet zoals de naam suggereert maar een roestvrijstalen bovengronds zuiltje op een ondergrondse betonbak met een inhoud van 280 liter.

Door op een pedaal te trappen opent zich een klep, zodat de uitwerpselen, bijvoorkeur met een schepje of een papieren zakje in de bak kunnen worden gedeponeerd.

De put staat in verbinding met een trottoirkolk en met het riool, zodat de put regelmatig wordt schoongespoeld. Daar een deel van de poep wordt aangeboden in plasticzakjes zit in de put een filter, zodat plasticresten e.d. niet in het riool verdwijnen. De putten kunnen met een kolkenzuiger worden geleegd ter verwijdering van het plastic.

- De Helms Hondenpoep bak:

Dit zijn speciaal ontworpen bakken, die ook een 'dispenser' voor hondenpoepzakjes hebben. Hier zijn verschillende vormen van.

Depomat

Depodog

In Leeuwarden en Almere zijn goede ervaringen opgedaan met de gescheiden inzameling van hondenpoep.

Verbaliseren-Handhaving:

'Last but not least' is een adequate handhaving nodig om de meer notoire overtreders tot de orde te roepen.

De handhaving is al lang het zorgenkindje in het hondenbeleid. Om een daadwerkelijke mentaliteitsverandering te bewerkstelligen moet gewerkt worden aan alle drie de V's, zoals hiervoor reeds aangegeven. Als één V weg valt zal er niet eenvoudig een mentaliteitsverandering ontstaan.

Handhavers in het pilotgebied zouden op spitsuren van het uitlaten van honden af en toe aanwezig moeten zijn om mensen aan te spreken, voor te lichten, te controleren en waar nodig te verbaliseren bij heterdaad; dan wel de dreiging daarvan zichtbaar maken.

De maatregelen moeten gezamenlijk leiden tot een positieve houding van de hondenbezitter, een betere acceptatie van de spelregels en uiteindelijk een gedragsverandering die leidt tot een schonere stad, minder gezondheidsrisico's en een bijdrage aan een alternatieve brandstofvoorziening.

Voorstel Pilotgebied

Voorgesteld wordt, om op twee locaties een experiment met de speciale hondenpoepbakken te houden te weten: Middengebied Molenwijk en Romolen Heempark . Het Middengebied Molenwijk wordt op dit moment grootschalig heringericht en is een park, dat in een wijk ligt waarbij de bewoners er voordeel bij hebben indien de hondenpoep goed gescheiden kan worden ingezameld. Het Romolen Heempark is een park, dat grotendeels door buurtbewoners wordt onderhouden. Zij staan in principe positief tegenover dit experiment en zouden profijt hebben van deze voorziening.

De GroenLinks-fractie stelt voor om het experiment te starten met de volgende aandachtspunten:

- Het betrekken van wijkraad/actieve bewoners in het gebied en afspraken maken over rolverdeling.
- Goede communicatie naar de bewoners toe, voorafgaand en tijdens het experiment.
- Zichtbaarheid van de resultaten. Dit kan gemonitord worden door het aanwijzen van een aantal plekken in het pilotgebied waar zich nu vaak hondenpoep bevindt en die tijdens het verloop van het proefjaar, letterlijk in beeld worden gehouden, bijvoorbeeld door het regelmatig nemen van foto's.
- Belangrijk is een goede evaluatie van dit experiment en ambtelijke afspraken vooraf over de indicatoren op basis waarvan beoordeeld kan worden of deze werkwijze werkt.

Advies tot een Vernieuwd hondenbeleid

Indien het experiment met de bakken aangesloten op het riool, vergezeld met voorlichting en handhaving een succes blijkt, dan zou deze uitgerold kunnen worden over de stad.

Daarnaast is het aan te raden om een 'vernieuwd hondenbeleid' te ontwikkelen. Daarbij worden er niet alleen speciale bakken geplaatst, maar zou ook de kwaliteit van de losloopvoorzieningen moeten worden doorgelicht. Daar waar nodig en mogelijk zouden de losloopvoorzieningen moeten worden vergroot en verbeterd, en mogelijk moeten nieuwe grote losloopplaatsen worden aangelegd. Hoe tegenstrijdig het ook klinkt, de losloopveldjes zouden regelmatig schoongehouden moeten worden. Als gebruikers zien dat er aandacht wordt besteed aan- en geïnvesteerd in hondenvoorzieningen, zal waarschijnlijk de bereidheid om zich te houden aan het opruimen en aanlijnen vergroot worden.

Graag willen wij dit voorstel via de commissie Beheer, in de gemeenteraad bespreken vergezeld van een advies van het College.

Met vriendelijke groet,
Namens de fractie van de GroenLinks Haarlem,
Daphne Huysse

Bijlage 1

Tabel 15.1 geeft een overzicht van de wijkproblemen per stadsdeel.

Problemen in de wijk die meer aandacht zouden moeten krijgen van de overheid naar stadsdeel (2010, in %)

	Centrum	Zuid-West	Oost	Noord	Schalkwijk	Haarlem
hondenpoep	32 (3)	38 (1)	41 (1)	38 (1)	31 (3)	36 (1)
afval en vuil op straat	40 (1)	29 (3)	38 (2)	31 (4)	40 (1)	34 (2)
scooters, brommers	25 (5)	27 (4)	26 (5)	37 (2)	28 (4)	31 (3)
auto's (gedrag en snelheid)	22 (7)	34 (2)	27 (3)	32 (3)	22 (5)	29 (4)
overlast groepen jongeren	32 (2)	18 (6)	27 (3)	18 (6)	35 (2)	24 (5)
auto's (verkeerd geparkeerd)	15 (8)	22 (5)	23 (6)	25 (5)	15 (8)	21 (6)
vernieling	22 (6)	9 (10)	20 (7)	12 (8)	21 (6)	15 (7)
geluidsoverlast	27 (4)	13 (7)	11 (10)	13 (7)	11 (9)	13 (8)
woninginbraken	3 (14)	11 (9)	18 (8)	5 (13)	18 (7)	11 (9)
fietsendiefstal	12 (9)	12 (8)	11 (9)	8 (11)	11 (9)	10 (10)
bedreiging en geweld	10 (10)	5 (13)	8 (12)	6 (12)	10 (11)	7 (11)
fietzers (gedrag)	7 (12)	4 (14)	9 (11)	8 (10)	5 (14)	7 (12)
aanhangers, caravans	1 (15)	9 (11)	6 (14)	9 (9)	4 (15)	7 (13)
enge plekken	6 (13)	6 (12)	6 (13)	4 (14)	10 (12)	6 (14)
graffiti, bekladding	7 (11)	3 (15)	1 (15)	1 (15)	6 (13)	3 (15)

NB. Maximaal drie antwoorden mogelijk. Tussen haakjes staat de rangorde.

Bijlage 2

Exploitatiekosten hondenpoepbakken in Leeuwarden

In het kader van het nieuwe beleid kon in Leeuwarden een keuze worden gemaakt uit de volgende 3 typen bakken:

1. traditionele afvalbakken met sticker "hondenpoep in deze bak", type Bammens
2. ondergrondse hondentoiletten aangesloten op riool, type Gepp
3. bakken met zakjesdispensers, type Depomat

Afvalbakken type Bammens

- aanschaf	270,-	
- plaatsen	100,-	
Aanschafkosten totaal		370,- (levensduur ca. 10 jaar)

Kosten op jaarbasis:

- kapitaallasten	55,-	
- legen 1x/wk	150,-	
- stortkosten 50 wk x 10 kg = ½ t x 146	73,-	
- technisch onderhoud en schoonmaken	50,-	
Totaal kosten op jaarbasis		328,-

Afvalbakken type Gepp

- aanschaf	1.300,-	
- plaatsen en aansluiten riool	900,-	
- voorbereiding en toezicht	50,-	
Investeringskosten totaal		2.250,- (levensduur ca. 15 jaar)

Kosten op jaarbasis:

- kapitaallasten	257,-	
- legen 3x/jr x 15,-	45,-	
- stortkosten 3x ¼ = ¾ ton x 146	109,-	
- technisch onderhoud/schoonmaken	50,-	
Totaal kosten op jaarbasis		461,-

Afvalbak type Depomat

- aanschaf	466,-	
- plaatsen	100,-	
Investeringskosten totaal		566,- (levensduur ca. 10 jaar)

Kosten op jaarbasis:

- kapitaallasten	83,-	
- legen 1x/wk	150,-	
- stortkosten 50 x 10 = ½ t x 146,-	73,-	

- aanschaf zakjes 4380 st x 0.04	175,-
- vervangen zakjes (werkloon?)	50,-
- technisch onderhoud	60,-
Totaal kosten op jaarbasis	591,-

Waardering:	Bammens	Gepp	Depomat
Investering	+	-/-	+
Gemakkelijk plaatsbaar/verplaatsbaar	+	-	+
Exploitatiekosten	+	+	-/-
Capaciteit	-	+/+	-
Milieuvriendelijkheid	-	+/+	+/-
Onderhoudsgevoeligheid	+	+	-/-
Functionaliteit	+	+	+

Conclusie door de gemeente Leeuwarden: De standaard Bammensbakken leken het goedkoopst. De investeringskosten van Gepp-bakken zijn relatief hoog. Daar de Gepp-bakken een veel grotere capaciteit hebben, kon in veel situaties met de helft minder bakken worden volstaan. Dat gold niet in alle situaties, maar een kwart minder Gepp-bakken bleek reëel. Om tot een goede vergelijking te komen zouden de jaarkosten van Gepp op € 265,- uitkomen. De Depomatbakken bleken uit financieel oogpunt ongewenst vanwege de hoge kosten van leveren en vervangen zakjes. Ook de onderhoudsgevoeligheid van de Depomatbakken was hoog.

Ambtelijk werd besloten om, indien financieel en logistiek mogelijk, Gepp-bakken toe te passen en in andere gevallen de standaard Bammens afvalbakken met hondensticker.

Bijlage 3

Leeuwarden heeft 95 000 inwoners en een oppervlakte van 84 km²

Haarlem heeft 150 000 inwoners en een oppervlakte van 32 km²

Productieraming hondenpoep en verwerking stromen via bakken, riool en biogas in Leeuwarden.

Bij deze berekening is uitgegaan van aannemelijke gemiddelden.

Berekening

Een hond produceert gemiddeld ca 80 kg hondenpoep per jaar x 8000 = 640.000 kg oftewel 640 ton.

Een deel hiervan komt in de gft-bak, een deel op erven bijv. platteland/boerderijhonden, een deel in kolken en een deel wordt weggegooid in waterpartijen. Een deel blijft in de openbare ruimte liggen (plantsoenen, bosjes e.d) en een deel komt in de bakken.

Uit onderzoek blijkt dat ruim de helft van de hondenpoep wordt gedeponeerd in bakken. Er moet dan jaarlijks worden afgevoerd 640 a ca. 62.5 % = 400 ton hondenpoep.

In Leeuwarden worden de volgende bakken gebruikt:

1. Gepp 154 st x ca 100 % poep = 154 x 50 % via riool afgevoerd en 50 % via restafval
2. Depomat 15 st x ca. 100 % poep = 15 via restafval afgevoerd
3. Bammens hond 202 st x ca. 60% poep = 120 via restafval afgevoerd
4. Bammens afval 1226 st x 15% poep = 184 via restafval afgevoerd.

Totaal afgevoerd via riool $77 / 473 = \text{ca } 16 \% \times 400 = 64 \text{ ton/jaar}$ (wordt al via zuivering omgezet in Biogas)

Totaal afgevoerd via restafval $77+15+120+184= 396/473= \text{ca } 84 \% \times 400 = 336 \text{ ton/jaar}$
(eventueel samen met overig restafval t.z.t. omzetten Biogas vergisten)